

s valószínű, hogy a főváros ingyen adna hozzá telket. Hazánkban nagy szükség van erre, miután a gellérthegyi csillagdat a citadella kedvéért lerombolták, és most csak Ó-Gyallán van egy magán csillagda; az egri pedig nem foglalkozik semmi észleletekkel. Az indítvány bizottságnak adatott át részletes megvitatásra. Végül kihirdették a szavazatok eredményét, mely a társulat vezetését az eddigi jó kezében hagyja. Elnök lett újra Than Károly, alelnökök Balogh Kálmán és Say Mór; titkárok Szily Kálmán és Petrovics Gyula, könyvtárnok pedig Somogyi Rudolf.

— **Az egyetemi könyvtár** diszes palotája már emelkedik, s most a tisztviselők összeválogatására gondolnak, a mi hogy szerencsésen üssön ki, mindenki nagyon kívánja, a ki csak ismeri, hogy könyvtárunk ellen eddig mennyi volt a panasz. E téren valami sok szakemberünk nincs, de ha keresünk, mégis akad, s a könyvtári állomásokat jól betölthetik. Az egyetemi könyvtár egyik kisebb állomásán van például Szinyei József, kinek ismerjük képességét és szenvedélyes buzgalmit, melyet a könyvészet terén tanusít; de ismeri ezt az akadémia is, mely ép most oly fáradsalmas repertorium készítésével bizta meg, és végre ismeri a közönség is, egyebek mellett mint hírlapiródmunka statisztikusát, a mihez hogy mennyi egyszerűzet és szorgosság kívánatik, eléggé mutatja a körülmény, hogy oly kevesen foglalkoznak vele. Műveltsége, ismeretei, tevékenysége és az ügy iránti egész buzgalma nagyon följogosítanak bennünket arra, mikép bizonyosnak tartjuk, hogy az egyetemi könyvtár küszöbön álló rendezésével méltó helyet jelölnek ki számára.

— **A honvédmeház bizottsága** összeállította a menház pénztári vagyonának kimutatását a múlt évről. E szerint 1874. január 1-jén a pénzvagyont 29,602 frt 39 krt. A decemberhavi kiadás 284 frt volt.

Egyház és iskola.

— **A római konsistoriumban** a pápa e hó 17-én több püspököt praconisált, többek közt Németh József esanádmezei kanonokot is, kit a nyugalomba térő Bonnax esanádi püspök utódjául emlegetnek.

— **A felnőttek oktatására** tavaly 70,000 frt volt megszavazva országgyűlésileg, most pedig 60,000 frt. Csak hogy tavaly a felnőttek oktatása oly mérvű volt, hogy az ezzel foglalkozott tanítóknak még 55,000 frttal most is adása az állam. Ezt legközelebb meg is fizetik nekik, de akkor csak 5000 frt marad az idej oktatásra. Azért e fontos ügygyel szünetelni fognak októberig, s akkor megkezdik újra, remélvén, hogy a jövő évi költségvetésből fedezhetik a szükségességeket.

— **A magyar közjog a hazai egyetemeken.** A közoktatási miniszter a hazai egyetemekhez rendeletet intézett, mely szerint tekintve a magyar közjognak nemcsak tudományos, hanem a gyakorlati életre is kiható fontosságát, ezen elrendeli, hogy a magyar közjog a tervezetben lévő új szigorlati rendtartás megállapítása előtt a jogtörténelmi tanszakokból való szigorlat egyik önálló tárgyává e folyó tanévtől kezdve fölvéttessék.

Ipar, gazdaság, kereskedés.

— **Nagy-Kőrösön nincs esztergályos.** Ezt panaszozzák nekünk onnan, s fölkértünk kinyilatkoztatni, hogy szívesen fogadnának ott egy jóra való esztergályos mestert, s akadna is dolga, mert eddig mindenféle esztergályos dologért a szomszédvárosba kellett folyamodni, a mi pedig sok herce-hurczával és bajjal van összekötve. A fölhívást Cs. Kovács György ur, az összes asztalosok nevében küldte hozzánk, s ekkép az esztergályosok figyelmébe ajánljuk.

— **Birtokeladás.** Gr. Haller a biharmegyei mező-telegdi birtokát, mely 14,000 hold kiterjedésű, eladta egy porosz konzorciumnak.

Közlekedés.

— **Az összekötő vasuti hid** munkálataihoz már hozzákezdtek az őszszel a Csepel-szigetnél, nevezetesen a szélső hidlábak építéséhez. A jégzajlás azonban most megrongálta az állásokat, s gépekben is kárt okozott.

— **A svábhegyi fogas-kerekű vasut** építése a „Központi vasuti és közl. közlöny“ szerint annyira haladt, hogy megnyitása már június hóban várható.

— **Mozgó postahivatalok** léptek életbe jan. 20-tól a cegléd-debreczeni, debreczen-királyházi, kolozsvár-püspök-ladányi vasutvonalokon, s ez alkalommal a budapest-gyulafehérvári mozgó-postahivatalnak működése a budapest-aradi vonalra szorítottatik, illetőleg Arad-Gyulafehérvár között külön mozgó-postahivatal létesül. E mozgó-posták főhivatása az általuk érintett vasutállomásokon vett levélpostai anyagot utközben átrovatolni és rendeltetési helyéhez képest a következő vasutállomásokon föltartóztatlan továbbítás végett leadni. A vasutállomások közelében lakó közönség egyszersmind azon helyzetbe jut, hogy közönséges leveleit a vonat megérkezéseig a vasutállomáson föllított levélgyűjtő szekrénybe és a vonat megállapodási tartama alatt a mozgó-posta-waggon levélgyűjtő-szekrényébe adhatja föl.

Balesetek, elemi csapások.

— **Tűz a boulevardon.** E hó 22-én esti 11 órakor a váci-boulevardon és a két szerezenteza sarkán levő Muráty-féle egy emeletes ház kigyuladt, s tetője egészen leégett. A tüzoltók éjjel utánra nyomták el a szomszédos házakat is fenyegető veszedelmet.

— **A Balatonon** ismét szerencsétlenség történt pár nap előtt. Hat halász bele szakadt a roskadozó jégbe, kik kivetett hálóikat akarták a lékből kihuzni. Ötöt kimentettek közülök, hanem a hatodik, családapa, rögtön eltűnt a jégtáblák alatt.

Mi ujság?

— **Az orsz. magyar gazdasszony-egylet** kiállítása e hó 18-án nyílt meg a kigyó-utcában levő Rottenbiller-féle ház első emeletén, hol hat szobát foglal el. A buzgó egylet, mely annyit fírad a jótékonykodás körül, s oly kitűnően berendezett árva-intézetet tart fent, minden évben szokott kiállítást rendezni a női ipar és gazdasszonykodás körébe vágó tárgyakból, de oly érdekes és változatos kiállítás még nem volt egy sem, mint a mostani. E változatosságot nagyban növelik ama női kézimunkák, melyek már a bécsi közkiállításon is kitüntést nyertek; továbbá Xántus János kínai gyűjteményeiből, telve a legsajátságosabb és ügyesen, izléssel dolgozott tárgyakkal. Az első teremben, melyet Xántus keletázsiai és kínai gyűjteményei, továbbá az iparmúzeum számára Bécsben vásárolt tárgyak foglalnak el, találunk az egylet több-árvájával, kik ott egyet-mást rakosgatnak, és segítenek a kiállítás rendező hölgyeinek. Mindannyian egészséges arcu, derült tekintetű leánykák ezek. Hogy mi minden látható itt, azt nehéz volna elsorolni csak nagyjából is. A gazdasszonykodás, az eleségtár minden neme képviselve van; termények, befőzötték, asztali-maszétli — mint az alföldi ember mondja az asztalok izes luxus-articulusaira. A dolgos tündérújjak mennyi nyomát látjuk még mindenfelé, himzés, varrás, kötés, horgolás stb. alakjában. E kézimunkák kiállításában előkelő hölgyek is résztvettek. Többi közt Pöltenberg tábornok özvegye is elküldte azt a gyönggyel remekül himzett asztalborítót, melyen harmincz évig dolgozott. Ára tizezer forint volt a bécsi tárlaton, s mint hallatszik, közelebb megvették. Gr. Zichy Józsefné, szül. Metternich hercegnő is hármat küldött ama művészi kézmunkáiból, melyekkel a bécsi tárlaton kitüntést nyert. Továbbá Návay Konstantiától föltűnően szép virághimzés; Braun Lajosnétól dombor varrásu pamlagvánk, melyre kevésül fáczán van himezve, stb. De mindezt csak mutatványképen említettük, az egészet úgy sem mutathatjuk be. Vannak még ékszeresek, szekrények, papírszönyeg, s egyéb hazai gyártmányok, melyek a női közönséget érdekelhetik, s érdeklik is, mert folyton sokan nézik a kiállítást, úgy hogy az első három nap jövedelme közel ezer forint volt. A 20 kros belépti díj és 10 kros sorsjegy mellett igen jövedelmező az étterem, hol nem kínálnak senkit, de ha valaki kér, kap pompás falatokat szép hölgyek kezéből. Most pénteken halászlé volt napirenden. Minden adagnak mérsékelt szabott ára van. A kiállításban sokan vettek részt, még vidékről is, s azok elrende-

zéséről, valamint a tárlat föllállítása körül Kralovánszky Istvánné és Braun Lajosné urhölgyek buzgólkodnak, gr. Zichy Pál Ferenczné pedig az elnöki felügyeletet teljesíti. A jövedelem az árváknak van szánva.

— **Udvari hírek.** A királyné most csaknem naponként résztvesz a rákosi rókadász-társaság falkavadászatain. Hétfőn este érkezvén vissza Münchenből, kedden reggel már megjelent a vadászok találkozó helyén. — Rudolf trónörökös a jövő hóban Münchenbe utazik nővére, Gizella főhercegnő meglátogatására, kit férjével együtt a tavaszra Gödöllőre várnak.

— **Torontálmege főispánjává** Hertelendy József, nagy-kikindai törvénytudományi elnök neveztetett ki.

— **Deák arczképei.** Deák Ferencz 1861-ben a városi árvaházra ruházta arczképeinek kiadási jogát kizárólag. Lett is belőle nagy jövedelem. Most egy Tornóczy nevű vállalkozó arra kérte a tanácsot, hogy ha megengedi neki Deák F. olajnyomatú arczképeinek árulhatását: ezer forintot, vagy minden egyes példány után egy forintot ad a városi árvaházra. Az illető bizottságban az az indítvány merült föl, hogy adjon mind a két árvaházra ezer-ezer forintot s akkor a jog engedélyezhető neki.

— **Egy elaggott és megvakult honvéd-századosra** hívják föl a lapok a könyörületesség figyelmét. A 77 éves öreg a legnagyobb nélkülözésekkel küzd, s most gyűjtést indított meg számára a „Hon.“

— **Budapest nevét** a külföldön még nem ismerik és sokszor megtörténik, hogy így czimzett leveleket az idegen posta nem tud hová szállítani. Körösi József, a fővárosi statisztikai hivatal igazgatója tehát azt javasolja a városnak, hogy kéretnék meg a kormány, mikép diplomatiailag értesítse a külföldet a magyar főváros új elnevezéséről.

— **A népszínház és operaház tervei** e hó 15-kén az illető bizottságokhoz már beérkeztek. Az operaház terveinek elkészítésével Ybl, Skalnitzky, Linzbauer és Steindl építészek Pestről, Fellner Bécsből és Bohnstedt Gothából voltak fölszólítva 2500 frtnyi tiszteletdíj mellett. A bíráló-bizottság, Ribáry József, Rochlitz Gyula, Szumrák Pál, Gerlóczy Károly, Pulszky, Szigligeti és Véber Antal tagokkal, elhatározta, hogy a beérkezett tervek bővebb tanulmányozhatás végett 14 napon át kiállítva legyenek, mely idő alatt azonban közös tanácskozmányok fognak tartatni. A tanulmányok befejeztével a bizottság ítéletet mond és ezután úgy az összes terveket, valamint a bizottság ítéletét is indokálva együtt nyilvános helyen a közönség elé állítja. — A népszínházra három terv adatott be. A Gregersen G. terve 650,000 ft, a Buzzi és Kelleré 666,700 ft 72 kr. a bécsi „Union Bau-Material“ társulaté pedig 700,000 ft. költségvetéssel jár. Ez ajánlatok fölött már határozott a bizottság, és egyiket sem fogadhatta el.

— **Vadászterület a király számára.** A vadakban gazdag ungmegyei korona uradalomhoz tartozó Turia-Remete közelében fekvő erdősegből vadászterület gyanánt egy nagy részt tilosnak hasitnak ki a király számára, s ugyanott fejedelmi vadász-kastélyt is akarnak építeni.

— **Jótékony hagyomány.** A közelebb elhunyt Gerenday Józsefné, szül. Sebastiani Alojzia asszony a tud. akadémiának, a vakok intézetének, a zene-konzervatóriumnak és József-fiárvaháznak 500—500 forintot, a pesti böcsőde-egyletnek 400 forintot, a Rókus-kórháznak 250 frtot, a belvárosi ferenczrendűek templomának 100 forintot hagyott.

— **Főnyertes.** A hitelsorsjegyek legutóbbi huzásánál Albrecht főherceg csinált haupttreffert, s nyert 200,000 frtot. E mellett kisebb apró nyereményekkel is szolgált neki a szerencse.

— **A siámi ikrek,** mint egy new-yorki távirat jelenti, e hó 21-én meghaltak. Az összenőtt páros ember tehát oly szervi összeköttetésben volt, hogy nem élhették túl egymást, s az egyik halálát két óra múlva a másik elhunytja is követte.

— **Sikkasztás.** A pestmegyei hatóság megkeresése folytán Ország Elek megyei tisztviselő, ki sikkasztással vádoltatik, pár nap előtt este a fővárosban befogatott. — Fiuméből pedig a m. k. államvasut ottani állomás-főnöke illant meg 16,000 frttal.